

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WPN.050.12.2024.AD
3430990.13764359.11146637
Warszawa, 28-11-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację Pana Posła Pawła Sałka w sprawie powiększenia obszarów wybranych parków narodowych (K10INT5134) wyjaśniam co następuje.

Powiększanie parków narodowych jest niezbędne dla ochrony różnorodności biologicznej, zapewnienia korzyści ekologicznych, edukacyjnych i rekreacyjnych, wsparcia lokalnych społeczności oraz zapobiegania degradacji środowiska. Działania te są inwestycją w przyszłość i dobrobytem dla przyszłych pokoleń, zapewniając tym samym zrównoważony rozwój i harmonijną koegzystencję człowieka z przyrodą. Dodatkowo pragnę podkreślić, że utworzenie lub powiększenie parku narodowego jest procesem wieloetapowym, wymagającym m.in. określenia granic parku narodowego i jego otuliny, własności działek wchodzących w obszar projektowanego parku narodowego, rodzajów użytków gruntowych oraz wartości przyrodniczych i rodzajów działań ochronnych, które są niezbędne do ich zachowania. W procesie powiększania parków narodowych niezwykle ważna jest także współpraca jednostek samorządu terytorialnego z administracją rządową, bowiem decyzje o powiększeniu parku narodowego muszą uwzględniać zarówno potrzeby ochrony przyrody, jak i potrzeby lokalnych społeczności. Zarówno tworzenie parków narodowych jak i powiększanie musi być realizowane we współpracy i przy zaangażowaniu lokalnych społeczności. Chroniąc przyrodę, w tym tworząc lub powiększając parki narodowe niezwykle ważne jest aby budować wzajemne porozumienie i zwiększać akceptację dla idei ochrony przyrody i idei parków narodowych w społeczeństwie. Nie ma bowiem skutecznej ochrony przyrody bez akceptacji społecznej.

Ponadto pragnę zapewnić, że wszelkie rozwiązania dotyczące powiększenia parków narodowych będą wypracowywane w procesie partycypacyjnym przez zainteresowane strony, w tym przez przedstawicieli lokalnych samorządów i podmioty prowadzące na tym obszarze działalność. Warto także zauważyć, że od 2025 roku samorządy, na których terenie zlokalizowane są obszary chronione, po raz pierwszy w historii otrzymają dodatkowe środki finansowe z tytułu występowania na obszarze jednostki obszarów objętych ochroną prawną. Będzie to możliwe dzięki przepisom ujętym w nowej *Ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572). Przepisy ustawy wejdą w życie w dniu 1 stycznia 2025 roku.

Od 2025 r. algorytm wyliczania subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego będzie uwzględniał ich potrzeby ekologiczne. Potrzeby ekologiczne będą wyliczane na

podstawie powierzchni obszarów chronionych (parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary Natura 2000) zlokalizowanych na terenie jednostek samorządu terytorialnego, wg. poniższych stawek:

Stawki w PLN		310	310	70	35
	przelicznik TYP OBSZARU	gminy	miasta na prawach powiatu	powiaty	województwa
parki narodowe	2,00	620	620	140	70
rezerwy	1,00	310	310	70	35
strefy ochrony krajobrazu	0,60	186	186	42	21
PK i OChK >=5 zakazów	0,30	93	93	21	10,5
Natura 2000	0,15	46,5	46,5	10,5	5,25
PK i OChK >=1 <5 zakazów	0,10	31	31	7	3,5

Ustawa przewiduje możliwość zwiększenia wysokości subwencji ogólnej w przypadku zwiększenia potrzeb ekologicznych. Utworzenie nowego oraz zmiana granic parku narodowego (powiększenie), będzie wiązało się ze zwiększeniem wartości subwencji ogólnej wypłacanej jednostkom samorządu terytorialnego w kolejnych latach. Głównym beneficjentem zmian będą gminy i ich mieszkańcy, w szczególności gminy mniej zamożne, często zagrożone marginalizacją ze względu na peryferyjne położenie. Gminy mogą wykorzystać dodatkowe środki m.in. na stymulowanie rozwoju turystyki i zielonych miejsc pracy, ale również na realizację innych potrzeb. W ustawie została ustanowiona rezerwa w wysokości 40 mln PLN, która zostanie w roku 2025 rozdysponowana pomiędzy gminy, w których powierzchnia parku narodowego, znajdująca się na terenie gminy, jest większa niż 20% powierzchni tej gminy lub powierzchnia parku narodowego na obszarze gminy jest większa niż 2000 ha (art.91 Ustawy). Podziału kwoty rezerwy dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, biorąc pod uwagę obszar parku narodowego znajdującego się na terenie gminy, przy czym kwota dla gminy, na obszarze której w roku 2025 utworzono nowy park narodowy lub powiększona została powierzchnia dotychczas istniejącego parku narodowego, może być odpowiednio zwiększona. Oznacza to, że gminy na terenie których zostaną powiększone lub rozszerzone parki narodowe mogą otrzymać rekompensatę finansową już w roku 2025.

Dodatkowo informuję, że w chwili obecnej nie podjęto prac legislacyjnych związanych z powiększaniem parków narodowych wskazanych w interpelacji. Póki co Minister oczekuje na opinię Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych na temat walorów przyrodniczych ekosystemów leśnych zarządzanych przez Lasy Państwowe wskazanych przez Babiogórski PN, PN „Bory Tucholskie”, Karkonoski PN, Magurski PN, Pieniński PN, Poleski PN, Roztoczański PN, Świętokrzyski PN, Tatrzański PN oraz Woliński PN jako obszary, o które miałyby nastąpić ewentualne powiększenie. Grunty, o które miałyby nastąpić powiększenie parków narodowych należą do Skarbu Państwa. Z uwagi na trwające ustalenia wstępne z jednostkami lasów państwowych trudno jest obecnie wskazać rzeczywiste obszary, które będą przeznaczone do powiększenia. Po uzyskaniu opinii LP zostaną podjęte dalsze kroki, w tym konsultacje z jednostkami samorządu terytorialnego czy konsultacje ze społecznościami

lokalnymi. Ostateczne projekty dotyczące powiększenia poszczególnych parków narodowych zostaną poddane konsultacjom publicznym w ramach procedury legislacyjnej.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/